

V deželi spalne bolezni

Povzročitelj in prenašalec spalne bolezni - Boj proti tej morilki ljudi

Dunajska Urania je včeraj začela predvajati film o Kamerunu, katerega je že 14. t. m. predvajala zastopnikom tiska. Dunajski listi prinašajo o filmu same pohvalne ocene.

Film, ki so ga snemali ob priliki ekspedicije francoskega raziskovalca Alfreda Chau-mela, pokaže najprej zemljepisno in etnografsko sliko bivše nemške kolonije Kamerun, ki je tako velika kakor Nemčija sama. Kamerun nam predstavlja šolski primer dežele, kjer se stekajo najrazličnejše kulture. Žalibog razsaja v nekaterih predelih dežele spalna bolezen, ki v Kamerunu nastopa v najrazličnejših oblikah, katere nazorno predočujejo vso strahoto te strašne bolezni. Povzročitelj spalne bolezni spada v vrsto tripanozom, onih življenjskih bitij, h katerim spadajo tudi povzročitelji raznih tropskih bolezni. Povzročitelj spalne bolezni se imenuje z znanstvenim imenom »Trypanosoma Gambiense«, in sicer radi tega, ker so najprej našli nanj v Senegambiji. Bacil sta odkrila Angleža Forde in Dutton, podrob-

ki je pritekla iz tvora, namaže na stekleno ploščo in mikroskopično preišče in na ta način dožene tripanozome. Na ploščo napiše ime bolnika, nakar prejme slednji listek, na katerem mu je zdravnik napisal, kako naj se zdravi. Bolniki, ki še niso pretolkli prvega štadija bolezni, dobe injekcijo atoksila.

V Ayosu nosijo bolnike iz bližnje in daljne okolice. Pa tudi v pragozde je že prodrl boj francoskih zdravnikov. V ta namen organizi-

Kdo bo predsednik razorožitvene konference? Ker Henderson baje ne prihaja več v poštev za predsednika razorožitvene konference, ki se bo vršila prihodnje leto, vespovsod ugibajo, kdo bo zasedel to mesto. Kot najnovejši kandidat se imenuje zastopnik Združenih držav, prejšnji vojni minister Baker.

rajo od časa do časa sanitetne kolone z zdravili, trežaji in zdravnikom. Film kaže med drugim tudi prihod take kolone v vas. Najprej se prikažejo nosači z zdravili, nato bolniški strežaji in naposled zdravnik. Na prostoru sredi vasi je že zbrana množica bolnikov. V nekaj minutah začne potujoča zdravstvena postaja posloovati. Domorođce najprej razdele po spolu, starosti in krajih, kjer so doma. Nato se vrši isti postopek kakor v Ayosu. Zdravnik napiše vsem recepte, kako naj

Prvo jekleno cerkev na Dunaju bodo v kratkem začeli graditi. Načrte je napravil avstrijski arhitekt Prutscher. Cerkev bo vsa iz jekla.

neje pa sta raziskala njene učinke Italijan Castellani in Anglež Bruce.

Pozneje sta Bruce in predvsem pa Robert Koch odkrila, da posredno povzroči nastop spalne bolezni pik muhe cece. Te muhe žive v močvirnatih krajih in se je zato težko boriti proti njim. Muha cece zelo rada piči in se hrani s krožečo krvjo. Koch je leta 1906 podvzel prvo ekspedicijo v ozemlje, kjer razsaja muha cece in z njo vred spalna bolezen.

Leta 1926 je poslala francoska vlada zdravniško ekspedicijo v one kraje, da bi po nemškem vzorcu nadaljevala boj proti tej strašni kužni bolezni.

V filmu vidimo posamezne oblike, v katerih nastopa bolezen. Nekateri nesrečneži, ki jih je napadla bolezen, hodijo neprestano semintja, liki okostja, druge zopet bolezen nevarno izkazi, ne prvi ne drugi pa se ne morejo ubraniti zaspanosti, ki jih zdaj pa zdaj napade. Zdrudijo se na tla in v naslednjem hipu že spe. Zopet drugim pa povzroči ta bolezen stalno razburjenost. Prsti na rokah in nogah se jim tresejo in nesrečneži hodijo neprestano semintja, neprestano mahajoč z rokami. So pa tudi taki, ki niso več gospodarji nad svojimi občutki. Hočejo iti naprej, v resnici pa gredo nazaj. Dalje taki, ki znore in neprestano tulijo. Najstrašnejši pa je zadnji štadij bolezni.

Zelo zanimiv je nadalje oni del filma, ki kaže, kako se Francozi bore proti strašni bolezni. V Ayosu so opremili veliko bolniško postajo. V filmu vidimo, kako stoji dolga vrsta domačinov pred poslopjem. Zdravnik poišče najprej oteklo mesto, kjer je bolnika pičila muha cece. Nato predere oteklino in tekočino,

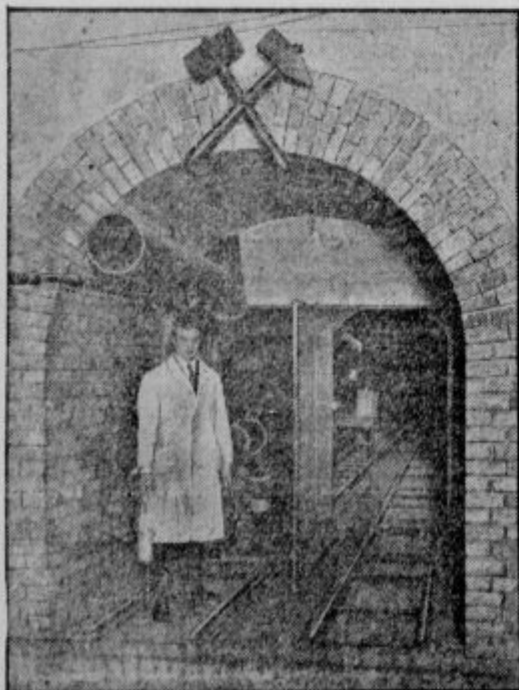

Francoski jesenski manevri, katerih so se udeležile tri divizije z najmodernejšimi tehničnimi opremami, so se vršili letos na ozemlju bitke ob Marni skoro natančno 17 let po strašni borbi. Na sliki vidimo oddelek modernih tankov.

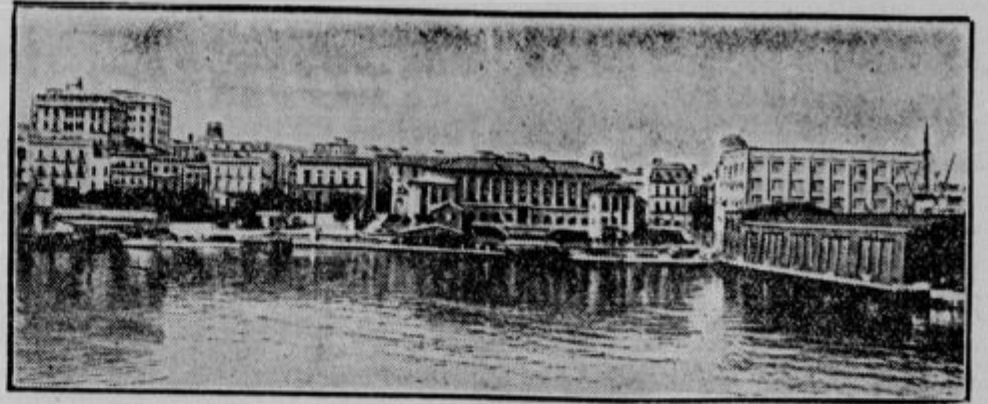
se zdravijo in čez osem dni pride v vas druga kolona, ki razdeljuje med bolnike injekcije. Po osmih do devetih mesecih so bolniki ozdravljeni.

V dveh letih so v Ayosu preiskali okrog 600.000 domorođcev. Od teh so jih 115.000 bolnih zdravili s takim uspehom, da je dr. Caumel ugotovil, da je umrljivost, ki jo povzroča spalna bolezen, padla od 40 odstotkov na 6 odstotkov.

Tretji del filma kaže plemena in kulture Kameruna in se v tem bistveno razlikuje od ostalih več ali manj »kulturnih« filmov. Posnetki iz življenja južnih Afričanov so krasni in tehnično neoporečni.

Umetni rudnik v Berlinu. V kleti berlinske tehniške visoke šole so dijaki zgradili popoln rudnik, tako da lahko sedaj kar doma spoznavajo dela v modernem rudniku.

Strašen orkan v Srednji Ameriki je skoro popolnoma porušil glavno mesto angleškega Hondurasa Belize (spodnja slika). Tudi mesto San Juan na Portorico (zgornja slika) je silno poškodovano.

„Ekspedicija“ k rifskim Kabilom

Kako se pripravila „raziskovalno potovanje“ - Znanstvena predavanja in lumparije - Dediščina bivšega inženjerja

Skrajno rafinirano pripravljeno goljufijo, pri kateri se je lopov izdatno posluževal svojega ne majhnega znanja, so te dni odkrili na Dunaju. Ta goljufija je danes središče splošnega zanimanja na Dunaju, ker je se goljufu posrečilo pridobiti za svoje namene tudi učenjaka, vseučiliškega profesorja in nekega asistenta na dunajski univerzi, čijih imeni je lopov izrabljal.

Neki brezposelni trgovski zastopnik je v neki dunajski zastavljalnici zastavil nov daljnogled. Policiji se je to zdelo sumljivo in je zastopnika — Kurta Fabra po imenu — prijel. Faber je izpovedal, da je daljnogled zastavil po naročilu inženjerja Avgusta Kleina, kateremu je sodišče že pred leti odvzelo na-

mofonov, ki so bili, tako je Klein pripovedoval trgovcem, za glavarje rifskih Kabilom, da si pridobi njihovo naklonjenost. Klein je vedno naročil, naj blago pošljejo v univerzitetni inštitut, kjer je stal že pri vratih »gospod doktor Faber, ki je slugo takoj peljal k »gospodu inženjerju«. Obema goljufoma se je vedno še isti dan posrečilo neopaženo vzeti s seboj dobavljene predmete in jih v najrazličnejših zastavljalnicah zastaviti. Doslej so našli 60 zastavnih listkov in blago v vrednosti 6000 šilingov, vendar pa sodijo, da še niso znani vsi oškodovani trgovci in bo povzročena škoda mnogo višja. Oba goljufa sta seveda zaprta.

Kitajski Rockefeller umrl

Te dni je v Šangaju umrl bogataš Har- doon, ki so ga po pravici imenovali kitajskega Rockefellerja, zakaj bil je daleko najbogatejši mož na Kitajskem. Zapustil je 4 milijarde dinarjev premoženja v gotovini, nemogoče pa je oceniti vrednost njegovih premičnin in nepremičnin.

Har doonov življenjski roman je silno fantastičen. Začel je kot nočni čuvaj v neki trgovini. Bil je štedljiv in je, ko je naštel malo vsoto, začel s trgovino, kjer pa je izgubil vse svoje prihranke. Na pomoč mu je prišla sreča. Začel je v loteriji in z dobljenim denarjem začel špekulirati na borzi. Nato je nakupil ogromna posestva, ki jih je potem prodal. 40 let je vodil ta svoj posel in naposled postal najbogatejši Kitajec. Svoj dom si je razkošno opremil in je vzdrževali 900 služabnikov. V zakonu ni bil srečen.

Globina Črnega morja

Sevastopolski namorski observatorij je pred kratkim pregledal in proučil material in izsledke junijske in julijske ekspedicije, ki so merile režim in globino Črnega morja. Ekspedicije so ugotovile, na znaša največja globina Črnega morja 2.242 metrov. To mesto se nahaja med Krimom in Anadolijo. Sedaj delajo mapo vodnih tokov, ki bo zelo važna za plovbo.

Zanimiva iznajdba kaznjencev

Iz San Franciscu poročajo, da je neki kaznjencev, ki je bil svoječasno radi ropa obsojen na pet let ječe, iznašel ključavnico, ki je povsem varna pred tatovi. Neka ameriška tvrdka je izumitelju ponudila 100.000 dolarjev za patent.

Mesto K. je nastavilo prometnega policista. Pa se pripelje avtomobil skozi mesto. Prometni policist ga ustavi in pravi: »Vi ste vozili s hitrostjo 70 km na uro! Res, jaz sem pazil, 70 kilometrov na uro!»

»Haha! se zasmeje šofer, »kako je to mogoče, ko sem pa šele četrt ure na poti.«

»O, potem pa oprostite, prosim,« pravi policist in spusti avtomobil naprej.

»Samo to bi rad vedel, kako da vsakdo takoj opazi, da sem levičen knjigovodja.«

Gramofoni za glavarje rifskih Kabilom.

S tem je Klein dobil podlago za svoje nameravane goljufije. Hodil je vsak dan v inštitut, v katerem je bil učenjak zaposlen. Včasih je pripeljal s seboj tudi še drugega moža, ki ga je predstavil za »doktorja«, ki pa je bil v resnici Faber, njegov pomočnik. Klein je sedaj obiskal razne dunajske trgovce in pridno naročal najrazličnejše predmete za afriško ekspedicijo. Seveda je vse to naročal na ime bodočega voditelja ekspedicije, dunajskega učenjaka, dokler niso skupni računi znašali 10.000 šilingov (80.000 Din). Vsi dobavljeni predmeti so pa sproti romali v zastavljalnico. Tako je Klein med drugim naročil 11 daljnogledov, tri pisalne stroje, obleko, perilo, 16 zvezkov dela Orbis terrarum kakor tudi 7 ara-

